

20180170202

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 16 ставови 2 и 3 од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ бр. 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14, 10/15, 61/15, 154/15, 192/15, 17/16 и 37/16), Владата на Република Македонија, на седницата, одржана на 23.1.2018 година, донесе

ПРОГРАМА ЗДРАВЈЕ ЗА СИТЕ ЗА 2018 ГОДИНА

І. В О В Е Д

Кардиоваскуларните и респираторните болести се најчести заболувања кај населението како во светски рамки така и во Република Македонија.

Зголемениот крвен притисок, зголемени маснотии во крвта, дебелината, дијабетот, неправилната исхрана, недоволната физичка активност, злоупотребата на алкохол и тутун се најчести ризик фактори за настанување на кардиоваскуларните заболувања. Најзначајните ризик фактори за појава на незаразни болести, можат да се спречат и да се контролираат.

Масовните незаразни болести се водечка причина за смрт и инвалидитет ширум светот.

Причинители на висока зачестеност на масовни незаразни болести во последните децении од дваесеттиот век и почетокот на овој век се значајните и брзи промени во начинот и стилот на живот на современиот човек. Најмногу се изразени промените во начинот на исхрана, нивото на физичка активност, зголемената употреба на алкохол и тутун. Во интеракцијата на физичката активност, храната, исхраната и на здравјето на луѓето, вклучени се следните релевантни аспекти: енергетската потрошувачка преку физичката активност како важна компонента на енергетската рамнотежа што ја определува телесната тежина.

Превентивните прегледи за навремена контрола на крвниот притисок, телесната тежина, одредување шеќер и маснотии во крвта се битен елемент за навремено спречување на појава на кардиоваскуларни заболувања.

Едукација на населението за потребата од навремени превентивни прегледи за контрола на сопственото здравје е битен фактор за рано откривање и спречување болести.

Параметри на здравјето кои е потребно да се следат се: крвен притисок, телесна тежина, висина, индекс на телесна маса, шеќер и маснотии во крвта. На граѓаните потребно е во исто време да им се даваат и конкретни совети за грижа за сопственото здравје како совети за промоција на здрави животни стилови, поддршка за откажување од штетни животни навики, одвикнување од пушење, за начинот на исхрана и заштита од високите температури, важност на превентивните прегледи.

1. Спроведување на акции за бесплатни прегледи од страна на здравствени домови по една акција на секои два месеци - Со оваа активност на сите граѓани им се дава можност да извршат бесплатен превентивен преглед и тоа независно од нивниот статус на здравствено осигурување.

Активностите се состојат во бесплатни лекарски прегледи, мерење крвен притисок, телесна тежина и висина, индекс на телесна маса, одредување шеќер и маснотии во крвта и други лекарски совети. Резултатите од мерењата се соопштуваат на лице место.

При прегледите се даваат и совети за грижа за здравјето, начин на исхрана, заштита од високите температури, а се делат и промотивни печатени едукативни материјали за правилен начин на живот и исхрана.

Активностите се спроведуваат на отворен и затворен простор во зависност од временските прилики, а за местото, денот и времето на спроведување на прегледите, населението ќе биде известено преку локалните медиуми и месните заедници.

Секој Здравствен дом треба да обезбеди по шест акции на годишно ниво, во рурално подрачје.

Динамиката на спроведување на активностите ќе биде еднаш на два месеци и тоа по една акција во следните периоди- (од 01.01.2018 до 28.02.2018 год),(од 01.03.2018 до 30.04.2018 год),(од 01.05.2018 до 30.06.2018 год),(од 01.07.2018 до 30.08.2018 год),(од 01.09.2018 до 30.10.2018 год) и (од 01.11.2018 до 31.12.2018 год).

Здравствените тимови ќе бидат составени од лекар, медицинска сестра и возач.

Резултатот од анализата ќе се евидентира во евидентен лист и се доставува до Институтот за јавно здравје на Република Македонија.

Извршители: –Здравствените домови.

2. Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај.

Извршители: –Институт за јавно здравје на Република Македонија.

3. Материјални трошоци- (кутии, алкохол, бензин, вода, безалкохолни пијалоци и друго.

Извршители: –Здравствените домови.

4.Активности за превентивни прегледи при топлотни бранови кои ќе бидат спроведени од страна на сите здравствени домови.

Извршители: –Здравствените домови.

5. Истражување, мониторинг и евалуација- Истражување за причини за немотивираност на пациенти за прекин на пушење

Извршители: –Институт за јавно здравје на Република Македонија.

6. Трошоци за гориво за Рурални Концесионери - (над 25 км оддалеченост од здравствениот дом до руралните концесионери и минимум 400 пациенти. За остварување на оваа активност ќе се обезбедат трошоци за гориво за руралните доктори (над 25 км оддалеченост и минимум 400 пациенти) со месечна исплата по реално направени трошоци (10% од цената на литар гориво за соодветното возило на поминат километар, сметано според видот на горивото што го користи возилото).

Извршители: –Руралните Концесионери.

7. Обуки за здравствени работници на тема сексуално и репродуктивно здравје во општини каде има поголем број лица со попреченост -За таа цел треба да се подготви модул и едукативен материјал, и да се одржат 8 семинари со кои ќе бидат опфатени гинеколози, матични лекари и сестри.

Извршители: – Институт за јавно здравје на Република Македонија и Медицински факултет Скопје - Центар за семејна медицина

8. Обуки за здравствени работници за работа со деца со пречки во развојот и лица со попреченост жртви на насилство во општини каде има поголем број на лица со пречки во развојот - За таа цел треба да се подготви модул и едукативен материјал, и да се одржат 8 семинари со кои ќе бидат опфатени гинеколози, матични лекари и сестри.

Извршители: – Медицински факултет Скопје - Центар за семејна медицина.

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Целта на оваа програма е активен пристап до граѓаните од руралните средини, контрола на нивното здравје, навремено и соодветно лекување и препораки за превенција на здравјето.

III. ПОДГОТВИТЕЛНИ АКТИВНОСТИ ЗА ИЗВРШИТЕЛИТЕ

За време на припремните активности за целосно и навремено спроведување на оваа програма се организираат средби со одговорните лица на здравствените установи – извршители на активностите. Воедно, навремено се обезбедуваат потребните медицински материјали, промотивни материјали и друг потребен инвентар. За таа цел ќе се спроведат следните активности:

Список со одговорни лица по здравствени установи и нивни телефонски броеви.

Координатори на активностите се Здравствените домови за своето подрачје.

Календар со локалитети за поставување на пунктови за вршење на превентивните прегледи (на два месеци).

Евидентен лист за индивидуалниот превентивен преглед, со содржината за антропометриските мерења за определување на индексот на телесна маса, мерење на нивото на шеќерот и холестеролот во крвта и крвниот притисок.

Набавка на апарати за анализа, ленти за одредување на шеќерот и холестеролот во крвта и ланцети.

Подготовка на анкетните листи во постоечкиот софтвер.

IV. ЕВАЛУАЦИЈА НА ДОБИЕНИТЕ РЕЗУЛТАТИ ОД ИЗВРШЕНИТЕ ПРЕВЕНТИВНИ ПРЕГЛЕДИ

Секој извршен превентивен преглед се евидентира во посебен евидентен лист кој се доставува до Институтот за јавно здравје Скопје.

По обработката на добиените индивидуални листи за вкупниот период Институтот за јавно здравје на Република Македонија изготвува студија за добиените резултати од превентивните прегледи по здравствени домови на ниво на државата со препораки за подобрување на здравствената состојба кај граѓаните.

V. ПОТРЕБНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈАТА НА ПРОГРАМАТА

Табела 1.

Ред бр.	Активност	Единица/вредност	Извршители	Износ во денари
1	Надоместок за ангажирање на тимовите кои ќе одат на терен	3.000,00 ден (една посета - тим лекар, сестра и возач) (по 6 посети годишно) 33*6*3.000,00ден	33 Здравствени домови	594.000,00
2	Обработка на податоци од мерењата при здравствениот преглед и извештај	150.000,00 ден (годишно)	Институт за јавно здравје на Република Македонија	150.000,00
3	Материјални трошоци (кутии, алкохол, бензин, вода, безалкохолни пијалоци и друго)	33*30.000,00ден (годишно)	33 Здравствени домови	990.000,00
4	Активности за превентивни прегледи при топлотни бранови	33*15.000,00ден (годишно)	33 Здравствени домови	495.000,00
5.	Истражување, мониторинг и евалуација за причините за немотивираност на пациентите за прекин на пушење	Извештај од остварено истражување 100.000,00 ден (годишно)	Институт за јавно здравје на Република Македонија	100.000,00

6.	Трошоци за гориво за Рурални доктори (над 25 км оддалеченост и минимум 400 пациенти)	По поминат километар (10% од цената на литар гориво за соодветното возило на поминат километар, сметано според видот на горивото што го користи возилото)	33 Здравствени домови (руралните доктори)	1.871.000,00
7.	Обуки за здравствени работници на тема сексуално и репродуктивно здравје во општини каде има поголем број лица со попреченост	Подготвен модул ,печатени едукативни материјали и одржани 8 семинари со вклучени по 50 здравствени работници по семинар	Институт за јавно здравје на Република Македонија со Медицински факултет Скопје - Центар за семејна медицина	400.000,00
8.	Обуки за здравствени работници за работа со деца со пречки во развојот и лица со попреченост жртви на насилство во општини каде има поголем број лица со попреченост	Подготвен модул ,печатени едукативни материјали и одржани 8 семинари со вклучени по 50 здравствени работници по семинар	Медицински факултет Скопје- Центар за семејна медицина	400.000,00
	ВКУПНО			5.000.000,00 ден

Извршители на оваа програма се Здравствените домови, Институтот за јавно здравје на Република Македонија и Медицински факултет Скопје- Центарот за семејна медицина.

Неизмирените обврски кон извршителите за 2017 година ќе бидат исплатени во текот на 2018 година.

Оваа програма ќе се реализира во рамки на обезбедените средства во Буџетот на Република Македонија за 2018 година во износ од 5.000.000,00 денари.

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 44-400/1
23 јануари 2018 година
Скопје

Претседател на Владата
на Република Македонија,
Зоран Заев, с.р.